

Ekonomija - ponavljanje

13. Kaj je dobiček? Kdo ga prejema in zakaj?

Dobiček je dohodek, ki ga prejme podjetnik za organiziranje proizvodnega procesa in za tveganje, ki ga prevzema.

14. Kaj je ekstradobiček? Od kod lahko izvira?

Ekstradobiček je dobiček, ki je večji od povprečnega. Podjetnik akumulira, uvaja inovacije in posodablja proizvodnjo, zato bo imel začasno nižje stroške kot njegovi konkurenti in bo dosegal ekstradobiček.

15. Kdo prejema povprečni dobiček in kdo ekstradobiček?

Ob ravnovesni ceni, ki se oblikuje na popolnokonkurenčnem trgu, dosegajo povprečni proizvajalci povprečni dobiček.

Ekstradobiček prejema podjetnik, ki ima nižje stroške, kot njegovi konkurenti.

17. V čem je ekonomski pomen dobička?

- spodbuja podjetnika, da akumulira – s tem zagotavlja razvoj
- je merilo investiranja (primerjano profitno ali obrestno mero)
- merilo uspešnosti poslovanja podjetja (profitno mero primerjamo s prejšnjimi leti)

18. Opredeli obresti in obrestno mero!

Obresti – cena, ki jo podjetnik plača za začasno uporabo izposojenih prihrankov.

Obrestna mera – cena, ki jo posojilodajalec plača za enoto izposojenega denarnega zneska.

20. Kako se oblikuje obrestna mera? Kaj vpliva na njeno višino?

Obrestna mera se oblikuje na trgu posojilnega kapitala. Na njeno višino vplivata povpraševanje in ponudba.

21. Kateri so razlogi za varčevanje in kateri za izposojanje denarja?

Podjetnik pričakuje večji dobiček, kot so bile pa obresti.

Posojilodajalec bo lahko v prihodnje porabil več, ker bo dobil obresti.

22. Kako vpliva obrestna mera na razvoj države?

Če je obrestna mera nizka je več investiranja in gospodarski razvoj.

Če je obrestna mera visoka to povzroča nižjo gospodarsko rast in razvoj.

23. Ob primeru pojasni razliko med nominalno in realno obrestno mero. Kaj je namen inflacijske klavzule?

Nominalna obrestna mera je v odstotkih izražena cena za en tolar izposojenega kapitala. Vedno je pozitivna. Realna obrestna mera je kupna moč denarja. Odvisna je od nominalne obrestne mere in stopnje inflacije.

Npr. Nominalna obrestna mera je 10 %, stopnja inflacije pa 7 %. Na začetku leta dobiš 100 €, čez eno leto boš dobil 110 €. Za enako količino dobrin, kot jih danes kupiš za 100 €, bo čez eno leto zadostovalo že 107 €. Tvoja kupna moč se bo povečala.

Nominalna obrestna mera mora biti višja od inflacije; zato ob visoki inflaciji določimo realno obrestno mero in inflacijsko klavzulo.

24. V čem je ekonomski pomen obresti?

- spodbujajo podjetja, da učinkovito poslujejo
- spodbujajo k varčevanju – spodbuja gospodarski razvoj.

25. Kaj so rente? Kdo jih prejema in zakaj?

Renta je cena za uporabo omejenih naravnih proizvodnih dejavnikov, ki jih ne moremo proizvajati. Prejemajo jih lastniki zemljišča, ker na njihovem zemljišču poteka gospodarska dejavnost.

26. Kaj je kmetijska renta? Kje se oblikuje in od česa je odvisna?

Cena za uporabo obdelovalnega zemljišča. Oblikuje se na trgu kmetijskih zemljišče glede na ponudbo (površine so dane – neelastična ponudba) in povpraševanje (odvisno od povpraševanje po kmetijskih pridelkih).

27. Pojasni razliko med absolutno in diferencialno rento!

Absolutno rento prejemajo vsi zemljiški lastniki. Diferencialne pa lastnik najslabšega zemljišča ne prejme.

28. Ob primerih pojasni še druge vrste rent!

- mestna renta – lastniki mestnih zemljišč
- turistična renta – lastniki zemljišč v turističnih krajih
- naftna renta
- rudniška renta

29. Zakaj so rente ekonomsko pomembne?

Skrbijo, da ekonomski osebki učinkovito uporabljajo naravno omejene proizvodne dejavnike.